

Posuzování vlivů na životní prostředí (EIA)

Posuzování vlivů na životní prostředí (EIA) je posouzením vlivů na životní prostředí těch veřejných a soukromých záměrů, které mohou mít na životní prostředí významný vliv.

Věděli jste, že velké stavební nebo developerské projekty v EU musí být nejprve posouzeny z hlediska jejich dopadu na životní prostředí?

Posuzování vlivů na životní prostředí se provádí před zahájením projektu. Cílem těchto posouzení je předejít škodám na životním prostředí před vydáním povolení a prozkoumat dopady projektu na životní prostředí z integrujícího a komplexního hlediska.

Pro jaké typy záměrů je EIA vyžadována?

- Tepelné elektrárny
- Rafinerie surové ropy
- Jaderné elektrárny
- Dálkové železniční tratě
- Dálnice a rychlostní silnice
- Integrovaná chemická zařízení
- Spalovny odpadu
- Lomy a povrchová těžba
- Přehrady o určitém objemu atd. (viz Příloha 1 a 2 směrnice)

Kde je to právně upraveno?

Ve směrnici 2011/92/EU o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí, ve znění směrnice 2014/52/EU.

Každý členský stát EU má vlastní právní předpisy, které upravují proces EIA podrobněji. Posuzování vlivů na životní prostředí v ČR je upraveno zákonem č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí:

www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-100

Co pro účely směrnice znamená záměr?

- provádění stavebních prací nebo výstavba jiných zařízení nebo děl,
- jiné zásahy do přírodního prostředí a krajiny včetně těch, které se týkají těžby nerostných surovin (Čl. 1 odst. 2 písm. a) směrnice).

Co se posuzuje?

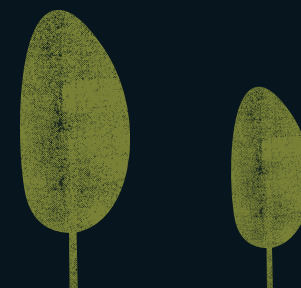
V rámci EIA se posuzují přímé a nepřímé významné vlivy záměru na základě široké škály environmentálních faktorů a vlivů, včetně vlivů na:

- obyvatelstvo a lidské zdraví
- biologickou rozmanitost
- půdu
- vodu
- ovzduší
- klima
- krajinu
- hmotný majetek
- kulturní dědictví
- riziko závažných nehod a katastrof

Konzultace s veřejností je klíčovým prvkem procesu EIA. Existují přísná pravidla pro to, jak je veřejnost informována o záměru i o procesu EIA (např. elektronicky, prostřednictvím místního tisku nebo veřejných oznámení) a jak se mohou dotčené osoby účastnit rozhodovacího procesu. Veřejnost je rovněž informována o následném rozhodnutí a může je napadnout u soudu v souladu s vnitrostátními předpisy.

Jaké má proces EIA fáze?

- Počátek procesu EIA (oznámení záměru),
- Zjišťovací řízení: zjišťování, zda je EIA pro daný projekt nezbytná,
- Tzv. scoping fáze: určení konkrétních vlivů, které musí být v rámci procesu EIA posouzeny,
- Posouzení vlivů a jejich mitigace: příprava dokumentace oznamovatelem,
- Projednání s příslušnými orgány a veřejností,
- Rozhodovací fáze a závazné stanovisko: proces EIA končí vydáním závazného stanoviska, které opravňuje oznamovatele v záměru pokračovat,
- Informování o závazném stanovisku: veřejnost může závazné stanovisko v navazujícím řízení napadnout u soudu,
- Monitorování.

Kdo má právo účastnit se procesu EIA?

Členové tzv. dotčené veřejnosti!

Předpokládá se, že nevládní organizace podporující ochranu životního prostředí (které splňují požadavky vnitrostátních právních předpisů) mají na rozhodování ve věcech životního prostředí zájem, a proto se považují za členy dotčené veřejnosti.

„Kdo je kdo?“ pro účely směrnice?

Oznamovatel: žadatel o povolení soukromého záměru nebo orgán veřejné moci, který dá podnět k záměru

Příslušné orgány: orgány odpovědné za provádění úkolů vyplývajících ze směrnice a z vnitrostátních právních předpisů v rámci konkrétního členského státu

Veřejnost: jedna nebo více fyzických nebo právnických osob a jejich sdružení, organizace nebo skupiny v souladu s vnitrostátními právními předpisy nebo zvyklostmi;

Dotčená veřejnost: veřejnost, která je nebo by mohla být ovlivněna rozhodovacími řízeními týkajícími se životního prostředí, nebo která má na těchto řízeních určitý zájem.

Kdy se lze zapojit do procesu EIA?

Účast veřejnosti probíhá v každé fázi procesu EIA, kdy se veřejnost může vyjádřit k poskytnutým informacím o navrhovaném záměru.

Ve vnitrostátních prováděcích předpisech jsou stanoveny lhůty, které je třeba v tomto ohledu dodržet.

Jaké jsou výhody účasti veřejnosti v procesu EIA?

1. Informování všech zúčastněných stran o konkrétním záměru
2. Shromažďování údajů a informací od veřejnosti
3. Zvýšení kvality záměru a vytváření alternativ
4. Partnerství mezi rozhodovacími orgány a veřejností
5. Lepší kvalita monitorování záměrů

Více informací o procesu EIA naleznete na těchto internetových stránkách:

- European Commission, Environmental Impact Assessment, environment.ec.europa.eu/law-and-governance/env.
- *Frank Bold*, Co je to EIA?, frankbold.org/poradna/zivotni-prostredi/zamery-ovlivnujici-zivotni-prostredi/eia/rada/co-je-eia - 3. Dokumentace

About Justice and Environment

Spolek Justice and Environment (J&E) sdružuje evropské organizace zaměřené na právo životního prostředí.

📍 Udolní 33, Czechia

☎ +36 1 322 8462

✉ info@justiceandenvironment.org

🌐 justiceandenvironment.org

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or CINEA. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.